

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 30.03.2018r.

Adam Bodnar

III.7060.130.2018.LN

Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze

Uprzejmie informuję, że za pośrednictwem Posła do Parlamentu Europejskiego Kazimierza Michała Ujazdowskiego wpłynęła do mnie sprawa Pani..., która po śmierci męża, starała się o rentę rodzinną dla swoich małoletnich córek. Rodzina znalazła się w bardzo trudnej sytuacji życiowej, ponieważ Pani... nie ma możliwość podjęcia pełnej aktywności zawodowej z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad małymi córkami.

Z przekazanych przez Pana Posła informacji wynika, że Pan... był wybitnym artystą, który wniósł trwały wkład w dorobek polskiej kultury i sztuki filmowej. Współpracował i tworzył m.in. dla Telewizji Polskiej, kanałów telewizyjnych Discovery, TV Puls, HBO. Był w szczególności cenionym reżyserem i scenarzystą filmów dokumentalnych, wydawcą i producentem programów telewizyjnych, współpracownikiem wielu instytucji kultury, w tym Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. Spora część jego działalności artystycznej dotyczyła popularyzowania dorobku osób i środowisk szczególnie zasłużonych, a celowo zapomnianych w czasach PRL (Światłocinowa, Dąbrowski, Górecki, Górecki, Górecki). Pasja artystyczna Pana.. była tak mocna, że kontynuował swoją działalność pomimo ciężkiej choroby. W załączeniu przedkładam uprzejmie opis dorobku artystycznego Pana... przesłany przez Pana Posła, a także byłego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Z ustaleń poczynionych w sprawie wynika, że decyzją z 13 września 2017 r. Oddział ZUS w Lublinie wydał decyzję odmowną w sprawie przyznania renty rodzinnej dla małoletnich córek po zmarłym. Przyczyną odmowy był brak wymaganych pięciu lat okresów składkowych i nieskładkowych ojca dzieci w ostatnim dziesięcioleciu przed jego śmiercią. Dodatkowo z uwagi na swój wiek nie spełniał warunków do emerytury.

Prawidłowość decyzji organu rentowego potwierdził Sąd Okręgowy prawomocnym wyrokiem z 19 grudnia 2017 r. (sygn. akt XIV U 1993/17).

Niestety brak prawa do odpowiedniego zabezpieczenia społecznego zdarza się bardzo często w przypadku artystów i twórców, prowadzących swoją działalność bez stałego zatrudnienia i powiązanego z nim ubezpieczenia społecznego. Co gorsza taka sytuacja dotyka także nie tylko samych artystów, ale także ich rodziny. Jest to spowodowane brakiem odrębnych zasad podlegania ubezpieczeniu społecznemu, dostosowanych do specyfiki działalności prowadzonej przez twórców i artystów.

O podjęcie prac nad stworzeniem takiego odrębnego systemu zabezpieczenia emerytalnego, dostosowanego do specyfiki działalności twórców i artystów, występowałem bezskutecznie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, mając w tej sprawie przychylnie stanowisko Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Kopię korespondencji w tej sprawie przedkładam Panu Premierowi do uprzejmej wiadomości. Jednocześnie, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 953), zwracam się uprzejmie z wnioskiem do Pana Premiera o zainicjowanie działań rządowych w porozumieniu z przedstawicielami środowiska artystów i twórców, zmierzających do utworzenia odpowiedniego systemu zabezpieczenia emerytalnego twórców i artystów.

Odnosząc się zaś do sytuacji Pani .... pragnę stwierdzić, że może zostać ona uznana za szczególnie uzasadniony przypadek, uprawniający Prezesa Rady Ministrów do przyznania świadczenia specjalnego na podstawie art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.). Z tego względu uprzejmie proszę Pana Premiera o rozważenie możliwości podjęcia stosownych działań.

Zał. Plik

(podpis na oryginale)